

Szerkesztői iroda:
Nagyenyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hová
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők

Kiadóhivatal:
Wokál János könyvkereskedése
hová
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők.
Készíratok nem adatnak vissza.

KÖZÉRDÉK

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:
helyben házhöz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt.
félre 2 frt.
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:
3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjárt külön 30 kr.
Nyilttér sora 15 kr.

Hol legyen folyó évben az erdélyi róm. kath. status-gyűlés?

(B.) A mint tudjuk a közelebbi években mindig Kolozsvárt tartotta meg a katolikus status nagy-
érdekű fontos gyűléseit, részint azért, mivel a
kolozsvári kath. egyházközség szives vendégsze-
retettel meghívta a statust, részint azon indoklás
alapján, mivel az igazgató tanács levéltára
és irodája Kolozsvárt van. Ezt megelőzőleg huza-
mosabb időn keresztül Gyulafehérvárra, a püspöki
székhelyre gyűltek össze az erdélyrészi katholi-
kusok.

Már egy ízben kifejeztük volt azon nézetün-
ket, hogy a hol van a püspöki székhely, ott van
a központ. Hogy ennek dacára az igazgató tanács
miert székel Kolozsvárt, az képezheti vita tárgyát,
de most nem tartozik kérdésünk körébe. A hol
van a központ, t. i. Gyulafehérvárt, ott kell lenni
rendesen a gyűléseknek. Nincs is ennek semmi
akadálya. Gyulafehérvár annyira és oly szépen
fejlődött város, a minőt saját erején emelkedett
városaink között keveset látunk, tehát a status-
gyűlési tagok kényelmes elhelyezése a jól beren-
dezett vendéglóban s a vendégszerető polgár-
ságnál epen oly kevés akadályba kerül, mint
Kolozsvárt. A mi pedig a közlekedést illeti, a szé-
kelyföldi, a brassó- és szebenvidéki híveknek, te-
hát az erdélyi hívek nagyobb részének sokkal
közelebb fekszik Gyulafehérvár, mint Kolozsvár.
De különben is, a közlekedési viszonyok oly ked-
vezők, hogy alig pár órai különbség van a két
hely között, következésképp Gyulafehérvár további
mellőzésének ez alapon sincs semmi értelme.

Igenis, mi szívesen látjuk, ha koronként pl.
2-3 évi időközökben az erdélyi egyházmegye
különböző pontjain tartatik meg a statusgyűlés.
Miért ne lehetne pld. már egyszer Brassóban,
Nagyszébenben, Marosvásárhelyt is tartani gyű-
lést, mint a hol az intelligens katolikusok igen
szép számmal vannak és nevezetes katolikus in-
tézmények tartatnak fenn. Miért ne adassék alkal-
lom az odaváló híveknek is színről-színre láthatni
és hallani egyházmegyénk vezetőit, első sorban
kiváló egyházi előkelőit s világi nagynevű jeleseit?
s ezeknek is jó alkalom volna részletesen szem-
ügyre venni e helyeken azon intézményeket, melye-
ket statusunk tart fenn és fejleszt.

Első sorban tehát tartsuk meg folyó évben
Gyulafehérvárt, mint központot közgyűlésünket,
jövőre pedig oda kellene hatni, hogy Kolozsváron
kezdve az egyházmegye nevezetesebb pontjain, bi-
zonyos időközökben tartassanak meg az ily köz-
gyűlések még pedig úgy, hogy az illető egyház-
községek feltétlenül mellőzzék a nagyobb mérvű
kiadásokat, épen úgy, mint sem Gyulafehérvárt,
sem Kolozsvárt ily nemű terheléseket senki sem
igényel.

Levelezés.

Az abrudbányai Ferenc-József laktanya felavatási ünnepélye

Abrudbánya, 1891. jul. 18.

Alsófehér vármegye törvényhatósága régen érezte
Abrudbányán, a havasi vidék központján, szükségét egy
olyan katonai laktanyának, a melyben legalább egy zászló-
alj katonaság a kor igényeinek megfelelően helyeztessék
el. — Azonban úgy a megye, mint a város eme szük-
ség pótlására, a közóhaj megvalósítására az első lépést

csak akkor tehetette meg, midőn elhangzott a legfelsőbb
helyről, 'a felségától' a királytól azon rendelet szerű ki-
nyilatkoztatás, hogy Abrudbányán egy korszerű normál
laktanya építendő; ekkor nem késett a nemes vármegye
bebizonyítani 'a felségéhez való hű alattvalói ragaszkodá-
sát és áldozatkészségével az óhaj ténynyé változtatta,
elrendelte a laktanya felépítését.

Nagy anyagi áldozatokkal megkezdődött az építés
1889. május havában. Az erdélyrészi mérnökkari főnökök-
nek összeállított programja alapján tervezte és építette
Szalay Ferenc nagyszébeni építész-vállalkozó. Az építés
vezetésével a nmgm m. kir. kereskedelemügyi Miniszter
László Miksa kir. s. mérnököt rendelte ki és úgy az ő,
mint az építész-vállalkozó tevékeny buzgóságának köszön-
hető, hogy dacára a nehéz talajviszonyoknak, a laktanyát
mégis már ez év május havában átadni lehetett a hasz-
nálatnak és f. hó 18-án megtartható volt a felavatási
ünnepély.

A megye törvényhatósága nevében Csató János kir.
tanácsos, alispán bocsájította ki a meghívókat a felavatási
ünnepélyre. Többen a meghívottak közül, mint báró
Szetveney tábornagy, a 12-ik hadtest parancsnoka,
— ki jelenleg a póstyéni fűrdőn időzik, Waldstätten al-
tábornagy a 12-ik hadtest parancsnoksága nevében, Gal-
góczi altábornagy, hadosztály parancsnok, Hild altábor-
nagy m. kir. honvédkerületi parancsnok, Pápai m. kir.
honvédezedes dandárparancsnok, Krajnc gyulafehérvári
genie direktor, Tklaskal ny. genie ezredes, Torda-Aranyos-
megye alispánja és főjegyzője, Hunyad vármegye ali-
spánja és főjegyzője, szívélyes és rokonszenves hangon
írott levélben fejezték ki sajnálatukat, hogy a felavatási
ünnepélyen nem jelenhetnek meg.

Már 10 óra után hullámozott és érdeklődő közönség
a város főterén, várva az ünnepély színpályára való kivonulást. — A kiindulás a városháza elől történt. Pontban
fél 11 órakor megjelent az alispán a városi tanács élén
s az iparhatóságok zászlói alatt s az egyesített helyi zene-
karok indulója mellett megindult a menet a „Ferenc-
József” laktanyához, mely a városnak Bucsum feletti vé-
gében emeltetett.

TÁRCZA.

Abrudbánya és Zalathna szomorú napjai 1848 és 1849-ben.

(Folytatás.)

Ugyanezen idő alatt gyűlést tartottak a románok is
a görög nem egyesült tanórában, kik között Dobra Péter,
Jánk Juon Iuj Logyin, Teniszláv Nyikuláje, Pityik stb.
valának és midőn onnan kijöttek egy lövés által mintegy
titkos jelt adának, a mit is a Mikó család ablakából láttak.

Ezek után mindnyájan haza oszlottak; családjaikat
és jobb portékáikat a róm. kath. templomba hozandók,
egy véletlen megtámadás esetére, hol estve nagyobb része
az asszonyoknak, gyermekeknek és betegeknek összesere-
gelve valának, igyekezvén helyet foglalni és a betegeket
elhelyeztetni, — kevés idő alatt a templom, mint bizto-
sabb menedék tömve vala. A megyei plébános és cimze-
tes kanonok Bodnár I.ajos és többi tisztelendő urak, va-
lamint több tisztek a templomba való népet általánosan
és részletesen bátorítani igyekeztek, mit is több alkalom-
mal ismételték. Az összegyűlt örseregnek és fegyverfog-
ható népek tanácsos és kormányzóként biztos Nemegyei
előadta, mikép a tervezett és óhajtott kétrendbeli örsereg
egyesülése meg nem történt, minden elpróbált módok
mellett is, felszólította tehát a polgári örsereget szándéka
nyilvánítására s a bözbátorság fenntartására. A polgári
örsereg és az összegyűlekezett polgárság egyhangulag oda
nyilatkozték, hogy magukat és polgártársaikat és szóval
mindent utolsó csep vérig védni, oltalmazni kívánják, ez-
után helybeli plébános egy rövid és lelkes beszédet inté-
zett az örsereg és polgársághoz felbuzdítván és lelkesítvén

az egyesült erő fenntartására. E közben a templom ajtai
örkődökkel ellátattak. Még napvilág mindenki fegyver fo-
gásra felszólítottak, a rémülés és nyughatatlanság nagy
volt, zavart járás, futkosás lepte el az utcákat és piacot,
a fegyverfoghatók gyülekeztek az őrtanya körül, a sergek
egyesülése minden uton-módon folytonosan próbáltatott,
különösen pedig Dobra Péter közbenjárása által is, a ki
oly annyira biztosítá az örsereg vezéreit s a már rémü-
lésbe hozott népet, hogy azt mint már egyesültet képzel-
hetni valái és biztosításának okáért többeknek kívánatára
a hit letételére előszólitva lenni, mondá azon hozzá adá-
sal, hogy az estvéli hűletétel is ezen kiváltságos esetben
törvényes evővel birand, minden menség és kifogás nél-
kül. Este nyolc órakor megjelent Dobra Péter mintegy
száz egyből álló zalathnai oláh lakossal a polgári örs-
sereg kívánataiban és nézeteiben megegyezve, főleg a köz-
bátorság és védelem fenntartására fogadást tett. A román
örsereg mindnyájuktól megelégedéssel elfogadtatott és azon
ünnepélyes ígérlet és fogadás mellett, hogy jöllehet a nap-
lemente utáni hűletétel el nem fogadható volna, mind-
nyájan egyhangulag letétendő hűteket, illetően kiváltságos
és haladékos nem szenvedő körülmények közt, mint tör-
vényes és minden kifogás nélkül bévehetőt valván és
elősmervén, hűtet tettek arra, hogy a helységet és pol-
gári lakos társaikat minden megtámadás ellen védelmezni
fogják, nemcsak a jelenlevők, de a még össze nem gyűjt-
hetett örsereg társaikkal együtt, (greca fides, nulla fides)
és ezekután azonnal az éjjeli örködők kirendelettek, s
felállítottak és az egész éjj szoros örködés mellett foly-
tonosan tartatott. Az éjj rebegéssel kezdődött, a templom-
ban gyülekezett asszonyok, gyermekek és betegek aggo-
dalomban töltötték idejüket. A K.-Fehérvár felé vonuló
uton az u. n. Válya Iuj Paul Iuj hidig, kiküldetett Zbórai
Miklós és Guzmán Iovas kémlők közül utóbbinak fegy-

vere történetesen kiszülvén. a petrosániak s a többi, az
előbb mondott helyen örködő falusiak nagyon felzudultak
állítólag azt vélvén, hogy a zalathnaiaktól megtámadtat-
nak, a harangok félreverése után Klement és Colini pet-
rosáni lelkészek, többek kíséretében előnyomultak, a
kik is egyik nevezett kémlő Zborai Miklós által a tör-
ténetes eseménynek, melyet magokkal elhíthetnek képzelték,
megmagyarázása után lecsendesítettek. Ezen felzudulás,
harangok félreverése és a falusiaknak előre való nyomulá-
sok következtében (éjféli felé) az őrtanyag és városi né-
pet azon hír lepte meg, hogy a románok Zalathnát meg-
támadni akarják, mely hír, nevezetesen a templomban le-
vőket a legnagyobb rebegésbe hozta; a polgári örsereg
ezen hírre rendbe szedte magát, egy század Huber Gyula
kapitány vezérlete alatt a várt megtámadóknak a város
végéig elejőbe ment, azon hír alaptalansága valószínű
Zborai és más örködő és vizsgáló kisebb csapatoknak a
városba való visszajövetelükkel, mire a kath. lelkészek és
más tisztviselők a templomban levőket részletes tudosi-
tásaik által megnyugtanni igyekeztek s ilyen aggodalom-
ban viradtak fel. Éjféltkor elküldé tanácsos Nemegyei
Dobra Pétert és román lelkész Miliónt a Zalathnától
alig egy fertály óra távolságra tanácszó csapathoz, mely
mintegy 2000 főből állott és Ampoitza, Teutz, Metesd,
Gaureny, Pojana, Preszaka, Fenes, Galatz és Petrosán
falubeli lakosok valának, őket kikérdezni, hogy minő ren-
deletből jöttek ide s mit kívánnak? és egyszersmint
megmondani nekik a Zalathnán hozott általános határozat-
zatot. Örvendetes sugárzat és lármá volt, a csapatba ész-
revehető midőn Dobra oda érkezett; minő kérdést in-
tézett hozzájuk és miről értekeztek nem tudhatni, azon-
ban Dobra csakis azon száraz felelettel jött vissza, hogy
ők éjjel helyben nyugodalmasan maradnak, reggel pedig
Zalathnánál megjelenni kívánnak. Alig érkezett meg ezen

A menet felvonult a laktanya második teraszára, hol az egész zászlóalj és a tisztikar Biholy ezredes ezredparancsnok és Krajatsch alezredes zászlóaljparancsnokkal az élén négyosztagba felállítva várakozott.

Az alispán rövid, de lelkes és az ő szokott ékes-szólásával elmondott beszéd kíséretében adta át az épületeket a helyi katonai parancsnoknak, Krajatsch alezredesnek. — Beszédében röviden előadta a laktanya építésének történetét, felemlítvén, hogy mily örömmel fogadta a megye és város lakossága felséges királyunk azon rendelkezését, hogy Abrudbányán egy zászlóalj katonaság béke idején állandóan tartózkodjék. A midőn felépült a laktanya, ő felsége legkegyelmesebben megengedte, hogy az nevével viselje. Kívánja, hogy Isten áldása kísérelje és a laktanya is hirdesse felséges urunk és királyunk nevével évszázadokon keresztül. — Beszédét az alispán elmondotta magyarul és németül s felkérte dr. Pap Lőrinc ügyvédet, a város tisztii ügyészét, hogy ugyanazt tolmácsolja románul is. Azután az alezredeshez fordulva körülbelül ezen szavakkal adta át a laktanyát: Nagyságos Alezredes ur! Van szerencsém a laktanyát, a mely már hivatalosan átadva volt, most ünnepélyesen felügyelete alá bocsájtani s kívánom, hogy a vitéz, bátor zászlóalj itt tartózkodása alatt igazi otthonát lelje fel benne!

Az alezredes ezen szavakkal vette át: Átvesszem és legyen meggyőződve a megye, a város és a nagyságos Alispán ur, hogy a zászlóalj ezen korszerűen berendezett laktanyában mindig jól fogja érezni magát.

Végül az alispán kifejezést adva a közérzelemnek, mely érzelmétől áthatott hangon kiáltotta, hogy az Ur isten ő felségét, a magyar királyt sokáig éltesse! mit a közönség dörgő éljenzéssel kísért.

Ezen átadási ünnepély alkalmából a nemes megye megvendégelte az egész zászlóalj legénységét. A laktanyával szemben, egy szép térs helyen voltak felüve a sátrak, melyek alatt folyt le a vitéz hadiak lakmározása. Mielőtt az étkezéshez kezdettek volna, az egész ünnepelő közönség az alispánnal és az ezredessel az élén, levonult a sátrakhoz. Itt az ezredes a zászlóalj, illetőleg az ezred nevében meleg szavakban mondott köszönetet egy a megyének, mint az alispánnak a hozott áldozatát s a lelkes ügybuzgóságért, a laktanya építéséért. Élteti végén a megyét és az alispánt.

Az alispán felelve az ezredes szavaira, kijelenti, hogy a megye egyfelől a király ő felsége iránti ragaszkodásból, — másfelől a katonaság iránti szimpátiából építette ezen laktanyát; ő maga csak kötelességét teljesítette. A személyéről való megemlékezésért köszönetet mond az ezredesnek s kéri az ezredessel együtt a zászlóalj parancsnokát is, hogy azon kiváló jó érzelmét, melyet eddig tanúsítottak ők és tanúsított a katonaság a polgárok iránt, tartsák meg továbbra is és tartassák meg a vezetésük alá rendelt legénységgel is.

Ekkor a legénység soraiból lépett elő két szakaszvezető s az egyik magyar, a másik román nyelven tolmácsolta a zászlóalj köszönetét mindazon körültekintő gondoskodásért, a melyben a megye azt részesítette és részesíti. Igérik és fogadják, ugy a maguk, mint bajtársaik

nevében, hogy a megyének ezen atyai gondoskodását jó hazafiságukkal fogják meghálálni. — A derék hadfiak beszéde nagy tetszést keltett, mit az alispán pár szóval nyomban ki is fejezett s azután a vitéz hadfiakhoz fordulva, felhívta őket, hogy szószólok szavainak értelmében legyenek nemcsak jó katonák, hanem jó hazafiak is, mert csak az az ország boldog és erős, melynek ereje saját fisiban van. Üdvözli a zászlóalj legénységét s kívánja, hogy új otthonukban érezzék magukat egészen otthon.

Ezzel a felavató ünnepély véget ért. Az ünnepelő közönség példás rendben visszavonult a városba, hogy nem sokára összegyűljön a megye által a „Havasi kúri“ nevű vendéglőben rendezett díszbenedre.

Az alispán 1 és fél óraker jelent meg s az egybegyűlt vendégsereg mintegy 150 en helyet foglalt a vendéglőnek szépen felékesített termében, Jelen volt az alispán, a katonai tisztii karon kívül a városi tanács és képviselő, a közeli vidéknek és a városnak nagy szamu előkelősége, u. m. lelkészek, a járásbíró és megyei hivatalnokok, bányahivatalnokok, ügyvédek, orvosok, erdészek stb.

A második fogás után felállott az alispán és harsány hangon éltette a királyt, mit a vendégek felállva hallgattak végig. Poharat emelt még egy szép és lendületes beszédbe a hadseregre és dr. Szvetenay hadtestparancsnokra.

Poharat emeltek még: az alezredes a főispánra; az ezredes az alispánra, Filip Sándor ügyvéd a katonaság és polgárság közötti egyetértésre; dr. Szuchy Béla román kath. plébános az alezredesre, mint állomás parancsnokra. — Megindult aztán a toaszok özöde, elméhebbnél-elméhebb pohárköszöntők hangzottak el, kísérve az asztaltársaság osztatlan figyelmétől. A társaság a legvidámabb kedélyhangulatban együtt volt d. u. 5 óráig.

LÁSZLÓ MIKSA.

Válasz TÖRÖK BÁLINT urnak

Balázsfalván.

A „Közérdek“ 29. számában megjelent levelemre jónak látta Őa felelni s igen örvendek, hogy a hírlaptudósító és műkedvelő-társulat igazgatója egy személyben találkoznak.

Válaszának dacára ismételnem kell, hogy ma is hibát látok elkövetve a balázsfalvi, különben fűvös célu műkedvelő társulat ez idén történt megalakítása körül azon tény által, hogy a szétkülödt és belépésre felhívó ívről sokan hagyottak ki olyanok, a kik részint voltak s olyanok, a kik még lehetnek volna a társulat tagjai.

Ezen hibát pedig az iv kibocsátója — kit nem nevezek meg követte el.

Noha többen vagyunk ily formán mellőzöttek, Őn válaszában csak Simonffy Alajossal, a balázsfalvi járás főszolgabírójával és velem foglalkozik s felhossa, hogy egyikünk némelykor, másikunk mindig távol tartotta magát a műkedvelői működéstől és e miatt lettünk mellőzve. Tudnia kell azonban Őnek, hogy eddig Balázsfalván csak

esetről esetre csoportosuló műkedvelők voltak. A kiknek működését, kiki ideje és egyéb körülményei szerint esetről-esetre támogatta és volt idő, midőn Őn is hosszabb időre visszavonult az e téren való működéstől. Mos azonban egy társulat megalakítása forgott szobán, a hová az, ki a megalakítás körüli intézkedések megtételét magára vállalta, meg kell hívjon minden meghívható embert, a kitől az ügy érdekében valamit várhat s ha a most készülő alapszabályokból ki volna feledve, jó lenne pótlólag beiktatni, hogy az egyletnek lehetnek pártoló tagjai is.

A mi mellőztetésünknél azonban nem az volt az oka, a mit Őn válaszában fölhozott, hanem az a személyes természetű és ezáltal rosszkor megtörtént körülmény, a melyet Őn egy balázsfalvi, szavaiért helyt álló magán ember előtt felhozott a kinek nevével, ha nem emlékezne rá, Őnek magán uton megmondhatom.

Kezdetben a hiba könnyen helyrehozható lett volna de most, midőn az ügyet Őn a majálisi tudósításban hírlapi térre hurcolta s az elkövetett tapintatlanságot erővel elfődni igyekezik, aligha lesz orvosolható.

A mi cikkének azon részét illeti, hogy másokat visszatartottunk volna a műkedvelő-társulat majálisától, azt, valamint minden, nem a dolog érdemére vonatkozó részét, visszautasítom.

PONGRÁCZ GÉZA.

A „Közérdek“ 29-ik számában „Török Bálint“ aláírással, megjelent közleménynek reám vonatkozó azon részét, hogy én nyilatkoztam a felől, hogy többé a műkedvelők működésében részt nem veszek és hogy többet beszéltem arról, hogy a műkedvelők f. évi nyári multságán részt ne vegyenek, alaptalannak nyilvánítom és visszautasítom.

Miután pedig én Török Bálint urali hírlapi polémiát nem kezdtem, nem is kívánok kezdeni, tiltakozom az ellen hogy személyemet egy harmadik személylyel folytatott polémiába bevonja.

Balázsfalva, 1891. jul. 23-án.

SIMONFFI ALAJOS,
főszolgabíró.

Műkedvelő körestély.

A n-nyedi műkedvelő társulat rövid pihenőt tartva a június 28 és 29-iki operette előadás után e hó 19-én sikerült körestélyt rendezett a társulati tagok s a társulat működése iránt érdeklődő szűkebb körű művelt közönség mulattatására. Ez utal merőben új generatio lépett a világot jelentő deszkákra, azonban a régieket jellemző pontossága, munka kedve s képzettsége arról tanuskodott, hogy jelen korunk még sem egészen meddő s kedvező körülmények mellett, igen jelentős munkát várhatunk tőlük. A műsor első számát népdalok képezték, melyekkel Bokor Klára k. a., kit egész megjelenése, kellemes csengésű s elég terjedelmes hangja, főleg e szakma művelésére utal, viharos tapsra ragadta a közönséget. „Egy

bizottság (t. i. Dobra és Milidon) vissza a városba már a két oláh templom tornyai lámpák láthatók valának és az addig lobogó három színű zászlók eltűntek; egész éjjel a körüllevő hegyeken imitt-amott égtek az ösmeretlen emberek által gerjesztett láma tüzek és viradt felé lassanként mind el távoztak észrevehetetlenül a polgári őrsereg közül a helységi örködő oláhok.

Hétfőn okt. hó 23-án két óraker közeledett nemesek az előbb megnevezett csapat, mire a piaci templom hangjai megkongatások által a vést jelentették, hanem körös-körül minden hegyekről, minden uton, árkon és völgyen rohant ezer meg ezer oláh a nyit helysége, fegyverekkel, lándzsákkal, vasvillákkal, karókba szurt szalma kékkel, zsupokkal stb. felfegyverkezve borzasztó kiabálások és fenyegetések közt, kik mintegy 8—10000-ig lehetnek ugyannyira, hogy a polgári őrseregnek alig volt annyi ideje, hogy a piacnak négy bezáró helyét az őrsereggel elfoglalhassa és a két nagyobb rendű mozsár-ágyukat a Fehérvárról Zalathnára jövő országot felé kiszégezhesse legalább ezen helyet szabadon tarthatandó mi is az őrsereg osztályaival és építés Róth által kifurattott nagy aranytörő vas mozsárokkal, melyek tulajdon képpen csak ijesszéssel szolgáltak, minthogy a nélkül, hogy szét ne pattanjanak el nem sűthették volna, hamarjában megtörtént. A polgári őrsereg négy csoportokra elrendelt vezérei által felszólította a tuduló néptömeget a nem közlítésre, mely a helység keresztben álló négy utcaín megállapodott, felszólította volt egyszersmint lelkész Milidon, mint fellépett közbenjáró által is, a ki az őrsereg készületeit tudva, a veszélyt eltávolítani igyekezett, mivel némely megtámadók előre nyomolni igyekeztek s csak is midőn a csapatok tüzelésre készülendők valának, vonultak vissza. Újjabbi időben tudomásra jutott tapasztalásokból zalathnai birtokos polgár Lukács, szegények szószólója Kornya Péter, Teniszláv másképp Pityik testvérek, Musa György másképp Bálmos, ki később Jánku titoknokokja

vala, ugyszintén a válya-doszulji pap s még többen a falvazat megjárták és egy írással a népet Zalathna ellen való felkelésre felszólították.

Napkeletről jöttek az előbb megirt falubeliek, kik között aév szerint valának: a válya mikui lelkész Colini, pakulár-modor paraszt oláh köntösbe, a kinek, mint némelyek mondják sok elzortt vagyon elrejtve és elásva volna az erdő gornikok: Iliutz, Pusken György, Serbanu Gyula Ripa Rosie stb. Délről seregelték a csebiek és glodiak, északfelől a válya-moriról, Vultur és Buesum falubeliek. végre napnyugatról jöttek a Troján völgyin lakó a Válya-Doszulji, Trimpójel, Nagy-, Közép- és Kis-Almás, Pojana, Tekező és más falusiak megváltoztatott köntösű vezéreikkel, kik között a válya-doszulji pap Mátyej Veszelie, Nyikulája Iuj Simeon, Fiszter Juon, egy görbe térű invalidus, Sónya Stefán Iuj Tetrutz, Iorlák Stefán, Iuj Todor stb. mint kapitány pedig Nyikulája Iuj Simeont ki nevezetesen a dr. Knöpfler Vilmos szállásából ezüstöt s más vagyont elzortt és Cimentirer Simon Ferencnek eladta, mindezekről a legjobb felvilágosítást adhatna Logyin.

Ezen észak felől jövőknek, kiknek száma legnagyobb volt, nagyobb része vasvillákkal, melyeknek tetején szalma kéve, mint bizonyos szándéka, az elhatározott gyújtogatásnak felszúra volt, valának felgyverkezve.

A dühögő láma egy néhány óráig tartott, mialatt a polgári őrsereg nyugodtan a maga állásán magát tartotta; a tisztieknek minden igyekezetét az egyetértésre hasztalan volt, minthogy senki a vezetők közül, még maga Dobra Péter sem, fellépni nem akart és csak hátulról a népet biztatták, mely megjelenése célját semmi esetre nem tudni látszott, minthogy annak egy része a szabad koresmárlás, más az erdők felszabadítását, a harmadik a pénzárak felnyitását, némelyek pedig a házak fenytését s moztosását és a fegyverek átadását kívánták. Ily helyzetben, miután a megtámadók komolyan felszólítottak volna Milidon lelkész és mások által is szándékok nyilat-

kozatára, többször megnevezett Milidon lelkész az ide s tova járkálásban kimaradván, hogy annál könnyebben a megtámadók véleményeiket a városi néppel s annak kormányzóival főkörmányszéki biztos Nemegeyi Jánossal és mellette levő tanácskozáival közölhesse, lóháton a négy részben álló megtámadókat eljárta és azokat lecsendesíteni igyekezett, mindezeket látva, felszólították bánya-törvényszéki ülnök Angyel György, Dobra Péter és lelkész Milidon, ugyszintén mások is, mint közbenjárók a fenyegető veszély eltávolítására és a nagy néptömeg erőlyes lecsendesítésére. Lelkész Milidon a már állásokban való népet, mint közbenjáró szándékuk nyilvánítására felszólította, kik a polgári őrsereg nézeteik szerinti egyesülése ürügye alatt, több rendbeli kívánataikat nyilvánították, mire az őrsereg egyesülését óhajto városi közönség Nemegeyi János főnöksége alatt, ki mint az Abrudbányára azelőtt több hetekkel kiküldött bizottság által a közönség és rend fenntartására meghatalmazott biztos fellépett vala, több részletes értekezéseket tartott a román nemzet részéről való felszólított közbenjárókkal. Alkudozni kezd Nemegeyi több tisztii társaival, az oláhokkal; de egyszersmint minden külön oláh csapat külön kezd feltételeket szabni és feltételeket vitatni az előtte levőkkel. Egy oly nemű zug-alkunak maradt meg pl. határozott emléke, melynek utolsó pontja vala: adjanak az oláhoknak öt hordó bort, Nemegeyi és társai megkísérték, habár már nagyon is későn, egy együttes egyezmény szerint járni el.

Alig tíz óra felé lehetett egy néhány ismeretes zalathnai románokkal és gornikkal annyira egyetérteni, hogy mindkét részről fegyvereiket magok elejőkébe letéve a veszély eltávolítása tekintetéből és a testvéries egység fenntartása tekintetéből bizottság választassék az óhajtott békét és csendet közegyetértés és értekezés után helyreállítandók és hogy ők maguk részükről négy egyént és a polgárok hasonlólag négyet válasszanak és ezek mint egy vegyes bizottság hozzanak és mondjanak egy

baleset“ című szolgáit Bokor mes életkép értelmes pár egymajdnem szakterve, szépen ez egy felvonmánál, a mekidomborodó szétü feladat szereplők kük az összjáték megolgan. állott igen r volt. A közö talmazta s b zetet, a dara zövetjük e n nak szokott Örmömmel jeg zelgő modor szákmányoló mely először Margit levél jelenésével s ditotta meg mélyesítette tát, hogy H csak szereti ezermester. jól játsza el Pusztás Bál alakok volta néhány voná dott falusi t gával s foute a komikus s a néző közén mely majdn talságot. Őh kedvező han alkalmat a nemes szora tésére.

— Vá körében. I Hosszu Emi p. ű. fogal meik folytat lyezetett át igen kiváló vezetes rész ben s vitelá megiehetöse pénzügyi en

egyvető h magát; e t lánccsák let megválaszto csost Neuc vényszéki urakat és r Logyin, sz hoszszas t határozatba

A pol melyek val sürgöny ez méltóságáh azon kéress és parancs meg esend is a fegyve román örk Ezen gári őrsere a románok nakodás u lettek felh altatott, eg lakott nép akart tudr adását me

Ki

baleset" című kis mono-dialog Gabányitól jó alkalommal szolgált Bokor Klárának és Kovács Dezsőnek azon kellemes életkép élethű bemutatására, midőn egy fiatal szerelmes pár egy semmisség miatt duzzog, veszekszik s majdnem szakításra viszi a dolgot, végre pedig jobb észre térve, szépen kibékül. „A kitűnő vendég” Csepreghinek ez egy felvonásos vígjátéka, a benne szereplők nagyszámánál, a mese szövege bonyodalmasságánál s az élesen kidomboruló jellemeknél fogva már oly nehezebb természetű feladatot képezett, mely valódi próbaköve volt a szereplők különböző irányú képességeinek s melyet csak az összájték nagy szabotossága által lehetett sikeresen megoldani. És el lehet mondani, hogy a rendelkezésre állott igen rövid idő dacára az eredmény nagyon kielégítő volt. A közönség jól mulatott, tapssal a virágoskorral jutalmazta s buzditotta további haladásra a buzgó igyekezetet, a darab végén az összes szereplőket kihívta. Mi is követjük e példát s jelezve, hogy a műkedvelők játéka-nak szokott színvonalán egyik szereplő sem maradt alól. Örömmel jegyezzük fel, hogy ifj. Czifner József a behízelgő modoru, a magyar ember hazafias felbuzdulását ki- zsakmányoló furfangos 1-ső idegent oly bravourral játszta, mely először szereplőnél valóban szokailan, hogy Makkai Margit levétközve korábbi bátoratlanságát kellemes meg- jelenésével s át gondolt értelmes játékaival rohamosan bő- dította meg a szíveket, hogy Borsai Samuó élethűen szem-élyesítette a költészetért rajongó vén kisasszonyt, Ágo- tát, hogy Hevesi Kálmán röktönzött személyesítője nem- csak szeretemeltő gentleman, hanem valódi színpadi zermester, ki első hallásra helyes érzékek fogja fel s jól játsza el a legnehezebb szerepeket, Borsai Samuó mint Pusztás Bálint, Hegyi Károly, mint Birkás László tipikus alakok voltak. Utoljára hagytuk Kovács Dezsőt, ki az író néhány vonással odavetett kántorából egy jól kidomboro- dott falusi tekintélyt alakított, ki rendithetlen komoiysá- gával s fontos mondásnival megadadja az egész darabnak a komikus színezetet s folytonos derult hangulatban tartja a néző közönséget. Az előadást tánc rekesztette be, mely mely majdnem éjfélig együtt tartotta a tánc kedvelő fia- talságot. Óhajtuk, hogy a műkedvelő társulat a jelenlegi kedvező hangulatot felhasználva, gyakran szolgáltasson alkalmat a tagoknak az önmivelésre, közönségünknek a nemes szórakozásra s nekünk tájékoztató tisztünk teljesí- tésére.

VEGYES HIREK.

— **Változások a m. kir. pénzügyigazgatóság körében.** Rapaics Romeo p. ü. titkár Veszprémben, — Hosszu Emil p. ü. fogalmazó Segesvárra, Nagy Miklós p. ü. fogalmazó Debrecenbe helyezték át saját kéré- meik folytán. Rapaics helyébe Bajnovics p. ü. titkár he- lyeztetett át Veszprémből. — Az áthelyezett tisztviselők igen kiváló erők voltak és már huzamosabb idő óta ne- vezetes részt vettek a pénzügyi adminisztráció rendezésé- ben s vitelében. Óhajtanók, hogy tekintettel vármegyénk meglehetősen bonyolult adózási helyzetére, a legjobb pénzügyi erőkkel töltenék be az üresedésbe jött helyeket.

egyertőrtő határozatot, melynek mind a két fél alá vesse magát; e megtörténvén mindkét részről a fegyverek és lőcsák letétettek és a helyben állásra felszólítottak, végre megválasztották a tiszték és polgárok részéről a két taná- csost Nemesgyei János és Császár Zsigmond, bánya tör- vényszéki ülnök Bartha Gyula és dr. Knöpfler Vilmos urakat és románok részéről Dobra Péter, Jánk Juon Iuj Logyin, számtartó Nemes János, lelkész Milidout, kik hosszú tanácskozás után miután a következő határozathoz egyeztek meg.

A polgári őrsereg fegyvereit letenni kénytelen leend melyek valami helybeli templomban fognak tartatni. Egy sürgöny ezonnal Szebenbe a főhadai kormányzó ó nagy- méltóságához küldendő és az egész dolog állása felirandó azon kéréssel, miszerint azonnal a szükséges rendeletek és parancsok kiküldtetnének, addig is az egész néptö- meg esendőségben házához távozandó. A bizottság addig is a fegyverekről felelős és 20 polgár, meg ugyanannyi román őrködjének a helyiség és pénztárok felett.

Ezen határozat mindenfelé kihirdtetett és a pol- gári őrsereg letett fegyvereit már csomagolta, valamint a románok is a napnyugatiakat kivéve, kik hosszabb vo- nakodás után, rábeszélés következtében nyugodalmasak lettek fehér keszkenőket lobogtattak és Pácea (béke) ki- állatott, egyedül a napnyugatiak és szalma kövékkel el- látott néptömeg teljességgel semmi egyetértésről nem akart tudni és vakmerően a pénztárok és fegyverek át- adását meg a házak motozását kívánták.

(Folyt. köv.)

— **Huszonöt éves lelkészi jubileumot** ált folyó hó 22-én Baráczy Albert az országos fejeletet érde- mekben gazdag r. kath. lelkésze. 25 éve mar annak, hogy mint tanár és mint lelkész, az erdélyi egyházmegye kü- lönböző községeiben hiven, becsülettel, köztiszteltben teljesítette nemes feladat, megnyerve viszonzásul vallás- különbség nélkül a közszeretetet, E napon nagy, énekes misét mondott a mimorita atyák templomában, melynek fényét emelte az, hogy Deli Ödön házfőnök, Kovács La- jos felvinci, Puhola Bessenyei József bánfihunyadi, dr. Lukács Antal maros-újvári plébánosok és Schöffler Leó szilágysomlyói minorita rendű tanár segédkeztek, az igen szépen megválasztott miseénekeket pedig a városi dalárda több tagja, a rövid tanulási idő dacára, precíse énekelte. A misén testületileg vett részt az orsz. fegyház tisztika- ra s a főt. jubilans lelkész számos tisztelője, kik a mise végeztével őszinte szívvel üdvözölték. Délben nagy banket volt a minorita atyák vendégszerelő házában. A nagy, széles, folyosón hosszú asztal terült. Részt vettek ez ebeden az ünnepeken és lelkész társain kívül a fegyházi tisztviselők, Török Bertalan egyh. községi főgondnok Váro Ferenc a dalárda elnöke és még számosan. A t. házfőnök mindjárt föllállott és Lónhart püspök ő nmlgára mondott köszöntő után az ünnepeit jubilanshoz fordult, meleg szavakkal üdvözölve s felolvassa a püspöki leiratot, mely tiszteltbeli alesperessé való kinevezését tudatva, a vörös cingulum viselését engedélyezi. Nyomban ott termelt a derék lelkész oldalánál dr. Lukács és Schöffler, — s leoldván a fekete övet, általános éljenzés között felkötötték a szép piros selyem szalagot a jubilans dere- kára, ki forró köszönőtel fejezte ki úgy a püspök ó nagy- méltósága kegye, mint a jelenlevők szíves indulata iránt, hangsúlyozván, hogy ezután is az egyházért és hazáért fog élni és munkálni. Csató Ferenc tövisi plébános az egyháziak, Török Bertalan az enyedi r. kath. egyház- község, Székely Ferenc a fegyház tisztviselői nevében ü- dvözölték, úgy szintén Váro Ferenc, dr. Bartók György ev. ref. lelkész stb. Aközben jöttek a táviratok és levelek, újabb, meg újabb örömet hozó üdvözlettel telve testvérek, rokonok, barátok részéről. A tosztok végtelen sora kö- vetkezett ezután, s ezek között pompás humorral volt tele dr. Lukács és Schöffler közös tosztyja, melynek mondatait felváltva folytatták. Szívünkől kívánjuk, hogy a derék jubilansot sokáig tartsa meg az Isten!

— **Nagyenyed képviselőtestületének** július hó 25- dikén tartott közgyűlése a következő fontosabb határozato- kat hozta: névszerinti szavazással elfogadta a vasutiga- zgatósággal a patak szabályozási védőtöltés fenntartása iránt kötött szerződést, polgároknak megválasztotta Zilahi Szócs Sándort és Ungár Gyulát, városi születésűnek Nagy Sán- dornét. Elhatározta, hogy a eserkéregre nézve a ham- burgi Schindler céggel — ennek ajánlata alapján 6 évre újabb szerződést köt, hogy Szilágyi Farkasnak „Nagy- Eayed pusztulása” című, közelebből megjelenendő mű- véből 100 példányra előfizet, hogy özv. Bőjte Zsigmond- nének eddig élvezett 100 frt kegydíját továbbra is meg- hagyja, hogy a várfal keleti oldalán egy új bejáró léte- sítése iránt a tulajdonos egyházakkal tárgyalást kezd stb. A közgyűlés, melyen nagy hallgatóság volt jelen, noha ingerült felszólalásokban nem volt hiány, kellő higgad- tsággal folytatta tanácskozásait s hozta meg határozatait.

— **A n. enyedi műkedvelő társulat** f. hó 19-én sikerült érteletlyt rendezett, melyről lapunk más helyén hozunk közléstét.

— **Hymen.** Csomor István e hó 28-án tartja es- küvőjét Straub János helybeli berló és városi képviselő kedves leányával Katinkával. Áldás a szép frigyre.

— **Neerolog.** Dr. Sáska Dezsőt, ki nyári szünidejét családjával együtt itt lakó szülőinél volt töltendő, várat- lan család vesztésgé szőlította vissza a fővárosba. Teg- nap vette a megdöbbentő gyászhirot, hogy apósa Alker Ernő miniszteri tanácsos a pönzügyminiszteriumban régi szervi szívbjaja következtében e hó 23-án hirtelen kimult. Béke poraira!

— **Zeneestélyt** rendez vasárnap a „Nemzeti szál- loda” nagytermében S e r l i Lajos a népszínház volt ki- váló karmestere, kitűnő zeneszerző és zongoraművész, ki- egy irodalmi és művészeti munkán is dolgozik, mely októberen kezdve füzetekenként fog megjelenni. Serly ur annyira ismeretes már hazaszerte kiváló zeneszerzemé- nyeiről, különösen népdalairól, melyeket a „Tót leány,” „Ingenyelők,” „Ozigány Panua” stb. népszínművekből ismer a közönség, hogy alig szükséges különösen felhi- runk méltó támogatására a figyelmet. Vele jött jeles tanítványa, Eöry Elemér, ki programjába több kiváló opera áriát is vett föl. Az előadás este 8 órakor kez- dődik.

— **Értesítés.** A helybeli fazekas ipartársulatnak a f. évi augusztus 15-én Budapesten megnyíló agyag, be- ment, aszfalt stb. ipari kiállításra szánt készítményei f.

évi július 30-tól kezdve, a saját áruló helyiségükben közszemlére lesznek kitéve, a hol azok az érdeklődők ál- tal megtekinthetők. Felhívjuk a közönség figyelmét ezen igen érdekes kiállítás megtekintésére.

— **A nagyenyedi iparos ifjak nyári tánemu- latsága.** — Az idő kedvezőtlensége miatt már kétszer elhalasztott mulatságot végre megtartották e hó 19-én. Ambar ekkor is csak kicsibe mult, hogy egy bizonytalan, kedvezőbb időre nem halasztotta a rendezőség, — mivel az idő már kora reggeltől boros volt; a fekete, nehéz fellegek ugyancsak megszállva tartották az eget, nem ese- kely boszuságára a rendezőség — no meg a már oly rég neki készült, táncolni vágyó fiataliságnak. S midőn már délfelé sem akart egyáltalán kitisztulni, sőt az eső szép esendesen szemelni kezdett, majd hatalmas zápor áztatta meg a földet: mint mindenkor ily esetben tenni kell, míg nem lesz készen az építendő fedett tánc helyiség — a mulatság megtartása harmadszor is elhalasztatott. De mintha a természet is megkönyörült volna az elszor- morodott fiataliságon, mert délután 4 óra tájban szépen kiderült s a talaj felszikkadt, s a már elhalasztottnak hitt mulatság megtartása lehetővé vált. Nosza durrogott a tarack az örhegyen, a sétatért is rendbehozták, szóval d. u. 7 órára minden kész lett, csak a közönség volt hátra. De az is eljött, még pedig oly szép számmal, hogy e tekintetben a rendezőség várakozását is felülmúlta s azért jegyzem meg, hogy az első négyest 50 pár tán- colta. A mulatság feszelen jó kedvvel folyt le, s a tánc- szünetek alatt az iparos ifj. vegyes- és férfikar működött közre, előadván a „Verbunkosok induló”-ját, „Dal, virág és szerelem” keringőt, „Bánk-Bán borsdal”-t, s kellemes előadásával növelte a kedélyt. A mulatság reggeli 4 óráig tartott. A bevétel 118 frt 80 kr volt, miből leszámítva a 92 frt 49 kr kiadást, a tiszta jövedelem 26 frt 31 kr., mely összeg az iparos ifj. önk. és betegsegélyző alapja gyarapítására fordítatik. — *szj.*

— **Szerencsétlenség.** A tövisi kavicsbányában két munkásra részakadt a kavics tömeg; az egyiket halva huzták ki, a másik súlyos sérülést szenvedett. dr. Boér Jenő megtette jelentését, kérve megfelelő óvó intézkedé- seket a hiányos felügyelet okozta balesetek megelőzésére.

— **Női zenekar** mulatattá pár napon át a Mun- kácsi vendéglő közönségét. Konstatáljuk, hogy elég publikum gyönyörködött játékkukban, s hogy „figurások” nem voltak köztük.

— **Merész tervek a XIX. század végén.** — A XIX. század utolsó két évtizedét bámulatot kelto techni- kai és ipari tervek és vállalatok koronázzák; de még mindig újabb és újabb, merészebbnél-merészebb tervek tűnnek fel, melyeket az idő kell, hogy lassacskán meg- érleljen. A már munkába vett transz-szibériai vasut a je- lenlegi előirányzat szerint közel 500 millió forintba fog kerülni s bizony évek hosszú sora kell ahoz, hogy a költségek megtérüljenek, ez első évtizedben aligha fog csak mérsékelt kamatokat is hozni. Másfelől azonban a haszon, mely e merész vállalat által a sűrű népességű Európára háromolthat, ma egyelőre még fel sem becsül- hető; e vasut építését a politikai indokok is nagyban elő- segítik. Egy másik tervet szintén politikai okok mozdi- tnak elő: az a terv t. i., hogy Kronstadt és Szt.-Pétervár csatorna által összeköttessék a fehér tengerrel. Az utnak több mint fele természetes vizutakkal bir s így a kivitel nem mondható tulságosan nehéznek. E csatornaépítée kereskedelmi előnye az lesz, hogy a tengermenti termékek olcsón és kényelmesen juthatnak az ország belsejébe, vi- szont a belföld termékei, különösen az ásványtermékek, éppoly könnyen jutnak a tengerhez. Brit tőkepénzesek buzgón foglalkoznak egy Irhon és Skóthon közt létesít- endő alagut tervével, melyen át utazók, levelek stb. Bal- fastból Glasgowba négy óra alatt juthatnának el. Egy hid szerkezete az Angolországot és Franciaországot elválasztó csatornán át Renault mérnök által sokkal előnyösebbnek s praktikusabbnak hirdettetik, mint az alagut terve. Egy belga mérnök számításában annyira megy, hogy ha hinni lehet neki, arra a végkövetkeztetésre jutunk, miszerint 50—70 évmulva az egész élet nem lesz más — mint egy hajó vadászata. Az illető mérnök ugyanis kiszámította, hogy belátható idő mulva lehetséges lesz 23 nap alatt a föld körüli utat megtenni. Ennek előfeltétele pesze az, hogy a transz-szibériai s az ismeretes amerikai vasuti terv megvalosul, t. i. az észak-délamerikai összekötő vasut, mely egymaga 9000 mérlöld hosszú lenne; a belga mér-nök reméli, hogy e tervezet 1905 már megvalosul. úgy hogy akkor egy utas Buenos Ayresben a vasutra szállva, addig nem lenne kénytelen köcsijából ki se lépni, míg Párisba nem ér, vagy pedig Pétervárról vasuton egyhu- zamban röpülhet Newyorkig.

Ki szereti az életét, igyék HUNGARIA-kávé!

Optimista. A: „Ugy hát az Ön fia igazán megbukott a vizgán? B: „Meg, de nem erősen!“

Könyükereket. A: „Mivel foglalkozol most tulajdonképp? B: „Írással tartom fenn magamat.“ A: „Lapok számára írsz? B: „Nem, hanem havonként kétszer írok a nagynénémnek, hogy küldjön pénzt.“

A szemkóródn. Tanár: Nagyon kímélnie kell szemét, úgy látom túlságosan megerőlteti. Dolgozik e éjjel? Beteg: Minden éjjel tanár ur! Tanár: Ön bizonyosan betűszedő s ez esetben az apró betűkben rejlik az ok. Beteg: Nem kérem, én pék legény vagyok. Tanár: Ugy? akkor a bajt az apró zsemlek okozzák.

A zagyvelő. Tanár: (a felső leányiskolában) Hölgyeim! közelebbi előadásomon említettem, hogy a férfi agyveleje nagyobb a nőnél. Mit következett ebből Berta kisasszony? Berta: „hogy az agyvelőnél nem a mekkoróság az irányadó, hanem a minőség!“

A f. hó 19-iki iparos ifj. mulatságon felülvezetni sziveskedtek: Kovács Gyula, Korbuly Bálint, Jakab Károly, ifj. Vinkler János, Maksay Gábor, Dunai Albert, Verner Ödön, id. Szűcs Sándor, Molnár Kornél főtiszt. Deli Ödön, Mátyas Lajos, Ince István, 1—1 frtot. Tóts Imre, Horváth József, Tüzes Árpád, dr. Bartók György, Szabó Frigyes, Fenyő József, Lázár Imre, Nikk Ferencz, Vekszler Salamonné, Balázs János Liptay István Villersdorfer A. Graef Béla, Papp Gyula, Mátyas Sándor, Puholo József, Bertlef József, Vöhr Gyula 50—50 krt, Mahr Ferenc 40 krt, Radoszavlyevics B., Balassy Lajos, Lázár József, Lengyel Árpád, Beke Károly, Vitályos József 30—30 krt. Halász József, Bereczki Ferenc, Mátyas Sándorné, Tomai Pál, Telegdi Károly 20—20 krt. Markovics L. 10 krt. Fogadják érte az egylet leghálásabb köszönetét.

Nyilvános számadás. A tövisi ev. ref. egyház által f. év jul. 19-én rendezett nyári multság egyike volt a legsikerültebbeknek, miről bizonyosságot tesz a bevétel, mely 98 frt 60 krt tett. Kiadás volt 33 frt 44 krt. maradt tiszta jövedelem 65 frt 26 krt, mely a templom padjainak kijavítására fordítatik. Ez alkalommal felülvezettek, avagy jegyeiket — habár meg nem jelenhetve — megváltották: br. Kemény László 25 frt, dr. Boér Jenő 2 frt, Slafkovits Jásint 1 frt, Krengel Sándor (Mogyterék) 1 frt, Rátz Efrém 1 frt, Bagai Mihály 1 frt, Klein Mihály 1 frt, Klein Simon 1 frt, Krisán István 1 frt, Belán Gligor 1 frt, Haab József 1 frt, özv. Horváth Dénesné 1 frt, Ravai Jozsef, Barna Róza (Bpest) Zobel Herman, Vlád Lázár, Szoukup József, özv. Fodor Jánosné, Mendel Manó (Gyfehérvár), Náftali Gyula, Mendel Mar- kus (Gyfehérvár), Konrad Lajos (N.-Egyed), Fuchs N. (Gyfehérvár) 50—50 kr. Kis István, Ábrám Lázár 30—30. Fogadják egy a felülvezetők, valamint a multság jelen voltak, a rendezőség hálás köszönetét, továbbá legodaadóbb köszönetét fejezi ki Löve Sámuel vendéglő tulajdon urnak, ki tánchelyiségét díjtalan engedte át. Tövis 1891. jul. 22-én a rendezőség.

Nyilvános köszönet. Állami iskolánknak az évi jun. 20-án tartott évrő vizsgája alkalmával a szorgalmas és jó magaviseletű tanulók közt kiosztott jutalom könyvek beszerzéséhez adományokkal a következők járultak: Dr. Boér Jenő, Zeyk Gábor 2—2 frt, Löve Sámuel 1 frt 50 kr, Ferrucci Albert, Balogh János, Salamon Herman, Gruzda Domokos, Berko Salamon, Rottenstein Salamon, Fried Ignác, Gaál Béla, Ravai József, Horváth László, br. Kemény László, Vincenzenti Nándor 1—1 frt; Kátrovits Antal, Slafkovits Jásint, Valtér Károly, Biró Gyula, Salom Ábrám Bernát 50—50 kr; Diamant Sámuel, N. N. 40—40 kr; Lövy, Paál László, Ábrám József, Biró József, Gibáli Mór, Schmotzer Lajos, Sikorszkiné, N. N. Drach János, Márton Ferenczné, Borza Jenő, Szentgyörgyi János, Kovács László 30—30 kr; Krafft Sándor 24 kr; Ujvári Dániel, Valtér Ferencz, Opácán János, Sass Ferencz, Blezlauer, Rozenthál József, Szoukup József, Csoma Ferencz, Gulácsi Károly, Lövy Sámuel, Herskovics Mendel, N. N. Feuerlicht Mór 20—20 kr; Salamon Mendel, Sultz Dániel, Szoboszlai Samu, Hers Mózes, Horváth Mózes, Kálai Dániel, Silma, Izák Baruch, quidam, N. N. Fogarasi János, Buni Károly, Siemás József 10—10 kr; Haab 1 frt. — Kedves kötelességet teljesíték, midőn e helyen a legfőbb köszönetemet fejezem ki a nemes szívű adakozóknak. A gyermekek imája felhall a mindenek Urához az adakozók boldogságaikért. Tövis 1891. jul. 18. Kiss Elek, áll. isk. tanító.

A n-nyedi róm. kath. templom harang- jaira kegyesen adakoztak Török Bertalané önga ivén: (tolytatás) gr. Königsberg Gusztávné 10 frt, gr. Hunyadi Lászlóné 10 frt, N. N. 5 frt, Tavasz Róza 2 frt, gróf Cziráky Constance és gr. Csekonic Endréné 20 frt, Po gány Imre 1 frt, Tavasz Mária 3 frt.

Vármegyénk alispánja az öszibuza vetésekben oly sok kárt okozott hesseni légy pusztítás érdekében következő körrendeletet adta ki.

Magyar királyi földmívelésügyi Miniszter ur folyó hó 8-ról 34, 313. számú rendeletével felhívott, hogy a vármegye területén a buzavetésekben tömegesen fellépett és azok- ban tetemes károkat okozott és komoly csapás jellegével bíró hesseni légy írása tekintetében a legerélyesebben intéz- kedjen. —

Magam is többfelől értesültem, hogy ezen káros ro- var kukaccai az egész Maros mentén kivált a marosuj- vári járásban a korai öszibuzavetéseken rendkívüli káro- kat okoztak sőt egész buza-táblákat ugyszólva semmivé tettek. —

A hesseni légy (cecylonia destructor) egy szunvog forma kis legyecke, mely parányi tojásait öszelejen szept- ember havában a kikelő vetések leveleire rakja, mely tojá- sokból körülbelül 3 mm. hosszú fehér kukacok kelnek ki, melyek a szár és levél hüvely tövében megtelepedve az induló szár nedvét kiszívják, s a gyöngye növények már öszszel elpusztulását vagy nagyon elsatnyulását okozzák. A kukacok hosszukás idomu barna bábokká változva a levél hüvely védelme alatt bármely kedvezőtlen időjárás mellett is kitelelnek s ezen bábokból április havában bu- vik elő a 3 mm. hosszú fekete legyecke, mely azonnal párosulva a nőstény megkezdi a tojás rakást a már szár- ba induló öszivetés alsó leveleire; a kukacok már pár nap alatt kibujnak és a levél tövére levándorolva azonnal megkezdi a szár nedvét kiszívó munkájukat, miáltal a szár annyira elgyengül, hogy a kukacok állomáshelyein (következő a földtől az első vagy második bog felett) előbb utobb eltörök és kidől. Az ilyenképp károsított gabona- föld ugy néz ki, mintha öszszeviszszá gázolták vagy páz- mánként a jég elverte volna. — A kukacok június máso- dik felében bábokká alakulnak, s ezekből, július és augusztus hóban buvik elő a légy második vagy nyári nemzedékek, mely aztán ösz elején az öszibuzavetésekre tojja tojásait és kezdi meg pusztító munkáját. —

A rovar kukacjai leginkább az öszibuzavetést ron- gálják, csekélyebb mértékben élőködnek a rozs és árpa- vetésekbe is. Miután e rovar kukacainak milliárdnyi szá- ma és minden időjárással daczoló szívóóságánál fogva, a hol elterjedtek, az öszibuza termesztést rövid idő alatt lehetetlenül teszi, okvetlenül sükséges annak elpuszti- tására a lehető óv-szabályokat a gazdáknak megtenie. — Erre szolgál a tarló elögetése, vagy a mi még helyesebb

minél korábban mélyen alászántása, hogy a bábok életre ne kelhesenek és a mi legkönnyebben kivihető, az ösz- ivetést minél későbbre halasztani, hogy mire a vetés ki kel, a legyeknek már semmi nyoma ne legyen. —

Miért is ezen, a buzatermesztést komolyan fenyegető csapás elhárítása érdekében felhívom a Tekintetes urasá- gokat, miszerint a börjegyzők útján, kiknek részére jelen rendeletemet megfelelő számban mellékelem, a gazda kö- zönséget szoval felvilágosítás, az értelmesebbek közt jelen intézkedésem köröztetése által azonnal figyelmeztetesse, hogy mindazon buzatáblák terményét, melyekben a fenn- leirt módon rovar pusztítás mutatkozott, miután a nedves időjárás folytán a gyom felverése miatt a leögetés alig lesz lehető, minél előbb szántásuk le, s miután ez is a jelen évbe késő betakarítás és a munkaerő elégtelensége miatt elég korán alig lesz eszközölhető, leg célszerűbb az idén Októberhó első hete előtt egyáltalában nem vetni mind- azon helyeken, hol a hesseni légy jelentkezett. Különö- sen figyelmeztetendő a gazdák, hogy bármely védekezési módnak csak ugy van sikere, ha azt valamennyi birtokos alkalmazza.

Felelős szerkesztőség: Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN Kiadótulajdonos: WOKÁL JÁNOS.

HIRDETÉSEK

Nyers selyem bast ruhák 10 frt 50 kr öltöny- ként, egy jobb minőségeket is küld porto- és vámentesen a HEN- NEBERG G. féle (cs. és kir. udvari szállító) gyári raktár ZÜRICH- BEN (Svájcz). Mintákat azonnal küld. Levelekre 10 kr bélyeg-

Szám 389,891. bírói végrehajtó

Arverési hirdetmény.

A kir. járásbírósnak 621/891. számú kiküldése alapján köz- hírré tétetik, hogy Farkas Albertnek, Betegh Ferencz alperes elleni 220 frt 54 kr tőke s járulékaí iránt, kielégítési végrehajtása tárgyá- ban alperes az 1887. évi november hó 10-én bíróilag lefoglalt és 540 trtra becsült 6 drb. ökr, 2 meddő tehén és 2 unó bornyuból álló ingóságaira az árverés 1891. augusztus 5-én délután 3 óra- kor Gyéresen a piaci térre kitézetik, miről felek lehető tulajdoni vagy elsőbbségi igénylők, valamint a királyi pénzügyigazgatóság és venni szándékozók ezenel a törvény szerű intézkedés megtehetése s utómas vétel végett értesítetnek. A kir. járásbírósnak r. végrehajtójától Tordán, 1891. jul. 16-án. LUKÁCS SÁNDOR, bírói végrehajtó.

Ártalmatlan! Utolérhetetlen! Sikeres!

hatásuak az ujonnan javított

dr. SPITZER-féle toilette-készítmények

előállítva a „Salvator“ gyógyszerártnak, NASICBAN, ESZÉK mel- lett, special laboratoriumában a szépség ápolására.

Tisztátlan arcból, az arc vörössége, napégés, szeplő, májfoltok, pörseések stb. ellen:

1 tégely dr. SPITZER ARCKENŐCSÉ-ből á 35 kr. 1 üveg dr. SPITZER MOSDÓVIZÉ-ből (nem kendőző-szer.) á 40 kr.

1 nagy drb. dr. SPITZER valódi Salvator-szappanjából á 50 kr. — 1 doboz lyoni rizsliszt 50 és 80 kr 1 szelencé legfinomabb glicerín puder 50 és 80 kr. 1 üveg hajszesz korpá és haj kihullása ellen 1 frt. 1 szelence kéz paszta — 3 nap alatt bármely kéz fehér és gyöngéd lesz tőle 60 kr. 1 doboz American invisible poudre (amerikai láthatatlan arcpor) fehér róza és creme színben, sétára és bábra 1 frt 25 kr. Felvilágosítások a bőr, haj, fogak stb. minden szépség hibájáról és érdekes röpirat: „TOILETTE TITKOK“ ingyen és bérmentve. Ismétlőadónak különösen nagy engedmény. 3 frton felül bérmenthe. 1 frton alól semmi sem küldhető. Csomagos ingyen. Küldeményünk tart lma kívülől fel nem ismerhető. Kapható Abrudbányán Molnár Árpád gyógyszer. urnál, Maros-Ludason Hirsch és Schwarz uraknál, Tordán Herbst Mór urnál.

Melyik lapra fizessünk elő?

Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legolcsóbb magyar lap az 12—34

„EGYETÉRTÉS“

a mely az új évvel immár 25-ik évfolyamába lépett. Ez a magyar olvasó közönség lapja Hiteles forrásokból származó értesüléseink gyorsasága, alaposága és sokasága, rovataink változatossága, kitűnősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tették az „EGYETÉRTÉS“-t népszerűvé. Az or- szággyűlést tárgyalásokról a legérdekeltebb s e mellett tárgyilagos hí tudósítást egyedül az „EGYETÉRTÉS“ közöl. Gazdasági rovata elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s gazdaközönség nem szorul többé idegen nyelvű lapra, mert az „EGYETÉRTÉS“ kereskedelmi s földesúri tudósításainak bőségével s alaposágával ma már nem versenyezhet más lap. A kereskedő az iparos s a mezőgazda megtalálja mindazt az „EGYETÉRTÉS“-ben, a mire szüksége van. Válto- zatosan szerkesztett tárcájában, annyi regény olvasmányt ad mint egy lap sem. Két, három regényt közöl egyszerre, úgy, hogy egy év alatt 30-40 kötetnyi regényt, részint eredetit, részint a külföldi legjelesebb termékeket jó magyarságu fordításban kapnak az „Egyetértés“ olvasói. A ki ol- vasmu valót keres és a világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az „EGYET- ÉRTÉS“-re, melynek előfizetési ára egy hóra 1 frt 80 kr., negyedévre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénzek az „EGYETÉRTÉS“ kiadóhivatalába küldendők. Mutatványszámot a kiadóhivatal kívánatra egy hétig ingyen és bérmentve küld.

Szerk... A KIA... lap sz... közle... K... Wokál... az elf... bérme... közrato...

KÖZ

„Istenne... gazda és ipa... kiként lehet... kisebbé tent... megnyugszik... hanyagolja e... veszendőbe... gazda és ipa... veszi figyele... a ki nem ha... teséget csak... gának, szeri... a bajt s „a... így gondolko... zet többsége... lan hatalmát... gát az önálló... Annál... nyilvánulását... határozás, a... mely jó péld... teni a lanyha... tat a közgazo... zel fogható t... szetben mind... és károsodás... — addig m... figyelmeztetve... nosodásunk r... A mező... ma nem lehe... dozatok szeri... ren, — egy...

Abrudbány

Ezen kivá... natok eredmé... nyival inkább... minden látható... galom és bizo... okkal előre láth... lás, részegesked... úzás lett volna... Hasztalan... bizottságokat a... radoztak bányat... Junon luj Logyit... ban, kik is oly... fegyverek által... állásba levő né... bizottság által k... részeiben s külö... sereglett néptön... tott békét, tolda... vátokat előter... zottság által kö... terjedő kívánatai... hányszor pótléko... juttatatt, mindan... vég nélkül. A... rábírnai igyekezte... gaik elfogadására... nácsos Nemege...